

TEDAVİ GİDERLERİNİN KAPSAMI

1- Tedavi giderlerinin kapsamına ilişkin kararlar

B.K.m.46/1'deki "bütün masraflar"deyimi çok kapsamlıdır. Zarar görenin kurtarılması, sağlığının ve çalışma gücünün geri gelmesi v.b. için yapılan, yapılması gerekli olan bütün giderler zarar tutarının belirlenmesinde gözönünde bulundurulur. (15.HD. 13.05.1975, 2639-2571)

B.K.46.maddesi, cismani tamamiyetin ihlalden doğan zararları düzenlemiş bulunmaktadır. Aynı maddenin 1. fıkrasında öngörülen "bütün masraflar" deyimi çok kapsamlıdır. Bu giderlere, zarara uğrayanın katlanmak zorunda kaldığı bütün giderler dahildir. Bu bakımdan (gerçekleşmesi koşulu ile) zarara uğrayan, işlerini görememesi nedeniyle tutmak zorunda kaldığı bir yardımcı ya da hizmetçi için ödediği giderleri de isteyebilir. (4.HD. 29.05.1979, 2093-7151)

Trafik kazasında yaralanan kişinin yaşı da gözönüne alındığında bakım ve gözetimi için yardımcı kişiye gereksinme varsa, oğlu ve gelini bulunmasına karşın, yardımcı kişinin giderlerine karar verilmek gerekir.

Somut olayda 68 yaşında olan davacının vücudundaki kırıklar nedeniyle, hastaneden çıktıktan sonra evinde de bir süre daha bakım ve gözetime gereksinimi olduğu, bu durumun evlat ve yakınları için ek külfet oluşturacağı ve yardımcı kişi tutmayı haklı kılacağı gözetilerek, yardımcı kişi ücretinin saptanması ve buna göre bir karara varılması gerekirken, davacının bakımının oğlu ve gelini tarafından yapılabileceğinin kabul edilmek suretiyle hüküm kurulması doğru görülmemiştir. (19.HD. 07.10.1994, 1655-9098)

Mağdurun durumu, yanında refakatçi bulundurulmasını gerektiriyorsa, bu refakatçi kim olursa olsun, bu masrafları sorumlu kişinin tazmin etmesi gerekir. (3.HD.26.06.1961, 5210-4181)

Borçlar Kanunu'nun 46. maddesinde cismani bütünlüğü bozularak zarar gören kişinin tedavi giderlerini (bütün masrafları) isteyebileceği kabul edilmiştir. (...) Çünkü zarar, malvarlığında eksilmeyi ifade eder; bir haksız eylem sonucu yaralanan kişinin, yapmak zorunda kaldığı her türlü tedavi giderleri malvarlığında bir eksilme oluşturur ve zarar olarak bunun karşılanması zorunludur. Yeter ki, gereksiz yere bir takım aşırı giderler yapılmış olmasın; bu takdirde Borçlar Kanununun 44. maddesinin tartışılması gerekir. (4.HD. 30.03.1985, 604-2504)

B.K.nun 46/1 hükmüne göre, cismani zarar halinde zarara uğrayan, bütün masraflarını talep edebilir ise de, aynı yasanın 43/1 hükmünce bu masrafların hal ve mevkiin icabına uygun yapılmış olması gerekir. Normal şartlarda tedavi masrafı yapılması ve bunun istenmesi mümkün iken, lüks özel sağlık kuruluşlarında yaptırılan tedavi nedeniyle oluşan masrafların karşı taraftan istenmesi suretiyle tazminat sorumluluğunun ağırlaştırılması yukarıda anılan yasa hükümlerinin amacına ve adalete uygun düşmez. (19.HD. 22.10.1993, 11522-6888)

2- Yol giderlerine ilişkin kararlar

Trafik olayı sonucu yaralanma ile ilgili hastane giderleri dışında yol ücreti (...) istenmiş ise, bu istek de değerlendirilmelidir. (4.HD. 03.06.1996, 4529-4890)

Tedavi için yapılan ulaşım giderleri, kusurlu olan tarafa yüklenir.(19.HD. 08.03.1996, 8040-2129)

Yaralanma sonucu mutad vasıta değil, taksi tutmak gerekiyorsa, bu taksi giderleri de istenebilir. (19.HD. 25.11.1994, 4834-11503)

Yaralanan çocuğun babası, yurtdışında işçi olması nedeniyle, onu yabancı ülkeye götürerek tedavi ettirebilir ve yaraların niteliği gereği uçakla seyahat edilmesi durumunda buna ilişkin giderler istenebilir.(19.HD.04.03.1996, 8251-1873)

Davacının uğradığı cismani zararın nitelik ve içeriğine göre, ne kadar süreyle İstanbul'a gitmesi gerektiği, tedavisini bulunduğu yerde yaptırma olanakları, böyle bir yaralanmanın zorunlu kıldığı tedavi giderleri ile seyahat giderleri araştırılıp saptanmalıdır.(19.HD. 18.10.1993, 11827-6752)

Hastaneye gidip gelme yol giderleri, tedavi giderleriyle birlikte istenebilir.

Davacı, maddi tazminat olarak (tedavi giderlerini, hastaneye gidip gelme yol masraflarını, çalışmadığı günler için iş kaybından doğan zararlarını) istemiştir. Tedavi ve bununla ilgili yol giderleri her türlü delille ispat edilebilir. Hakim gerektiğinde BK.42 maddesi uyarınca maddi tazminat tutarını takdir edebilir. (4. HD. 02.06.1994, 1898-5093)

Yol giderlerinin miktarı araştırılıp hüküm altına alınmalıdır.

Geçirdiği trafik kazası sonucu, Almanya'daki okuluna zamanında ulaşabilmek için kendisi ile birlikte gitmek zorunluğunda bulunan annesi ve kardeşi ile birlikte Almanya'ya gitmesi üzerine, trafik kazasına neden olandan uçak biletleri parasının istemi davasında, kaza tarihi ile okulda bulunmak gereken tarih arasındaki süre içinde Almanya'ya ulaşmalarına imkan verecek düzenli çalışan başka mutad vasıtalar bulunup bulunmadığı araştırılmalı; varsa bunlardan en azına, yoksa uçak bilet ücretine, kendi araçları ile gittikleri takdirde yapacakları benzin ve sair masraflar da düşüldükten sonra, kusur oranı da gözönünde bulundurularak ödenecek miktar belirlenmelidir. (4.HD.22.12.1986, 7974-8485)

Tedavi için gidilen şehirde yapılan yemek giderleri ile kendi köyünde yapılması gereken giderler karşılaştırılmalıdır. (3.HD.29.06.1961, 5293-4256)

Olağanüstü bakım gideri ile yol parası da tedavi giderlerindedir. (4. HD. 25.05.1999, 3249-4865)

3- Yurt dışında yapılmasında yarar görülen tedavi giderleri, iyileşme olmasa dahi, istenebilir.

Mahkemenin, davacı ana ve babanın yurtdışında davacı küçük için yaptıkları tedavi giderleri ile ilgili isteklerini kabul etmeyip bu talebi reddetmesi de, toplanan delillere ve gerçekleşen olgulara ters düşmüştür. Hemen belirtmek gerekir ki, BK.'nun 46/1. maddesinde yer alan (bütün masraflar) deyimi çok kapsamlıdır; öyle ki, zarar görenin kurtulması, sağlığının ve çalışma gücünün iadesi için yapılan ve özellikle de yapılması gerekli olan bütün giderler, zarar tutarının belirlenmesinde gözönünde bulundurulur. Bu giderlere, katlanmak zorunda kalınan ve uğranılan cismani zararın giderilmesi ile ilgili bulunan bütün giderler dahildir.

Dosya içinde mevcut Yüksek Sağlık Şurası'nın 2 Temmuz 1980 tarih ve 7192 sayılı kararının 2. bendinde aynen "...daha ileri tetkik düşüncesi ile yurtdışına gönderilmesi düşünüldüğü, bunun geçerli olduğu..." hususuna açıkça işaret edilmiştir. Ana babanın, çocuklarının gözünün görmesi ve eski sağlığına kavuşması için en ileri tıbbi ve teknik imkan, çare ve tedbir ve tedavilere başvurularından daha doğal ve özellikle insancıl bir tutum ve davranış düşünülemez. Bu yön genellikle ana ve baba olmanın ötesinde insan olmanın doğurduğu sorumluluk duygularının tabii ve zorunlu bir gereği ve sonucudur. Bunun aksini düşünmek doğal ve normal olmayı kabul etmek olur ki, bu da insan yaradılışına, mantığa ve dolayısıyla hukuka uygun düşmez. O halde, Yüksek Sağlık Şurası kararında (raporunda) da açıkça "... mağdur küçüğün yurtdışına, daha teknik imkanların sağlanması düşüncesi ile gönderilmesinin yararlı olacağı..." önerildiğine göre, davacı ana ve babanın bu öneri doğrultusunda çocuklarını tedavi için yurtdışına götürmelerinde, tazminat hukuku ile bağdaşmayan bir yön yoktur. Anılan öneri üzerine yurtdışında katlanılan bu tedavi giderleri her yönü ile verilen zararlar ilgilidir. Zararlar, bu giderler arasında uygun illiyet bağı vardır ve davacı ana ve baba yönünden doğrudan doğruya bir zarar niteliğindedir. O halde, bu açık tıbbi öneri karşısında davacı anne ve babanın çocuklarını, dürüstlük kurallarına aykırı davranışla (haksız eylem failini zararlandırmak amacıyla) yurtdışına tedavi için götürdüklerini ileri sürmeye imkan olmadığı gibi, (Tuhr, age., 391 vd.), (Oser/Schönenberger, Borçlar Kanunu Şerhi, R.Seçkin çevirisi, sh.421), F.H.Saymen/H.K.Elbir, Borçlar Hukuku, sh.478); gerek bu yön ve gerekse yurtdışında yapılan giderlere, kendilerini zararlandırmak amacıyla katlanıldığı davalı tarafça savunulmamıştır. Öte yandan iyileşme imkanı hasıl olmasa dahi yapılan giderlerin tazmini gerekir. (Tandoğan, age.,284) Bu durumda, davacı anne ve baba ispat şartıyla yurtdışında katlandıkları tedavi giderlerini istemekte haklıdır. Bu konuda mahkemece yapılacak iş, bu istek doğrultusunda ikame edilecek delilleri inceleyip, yurtdışında yapılan giderlerin kapsamını belirlemek ve davacı ana ve babanın birlikte kusurlarını ve isteği de gözetip hasıl olacak sonuç uyarınca bir karar vermektir ibarettir ve karar anılan nedenlerle bozulmalıdır. (4.HD.11.03.1981, 1247-3013)

4- İyileşme olmasa da, iyiniyetle yapılan tedavi giderleri istenebilir.

B.K. m.46'da sözü edilen "bütün masraflar" deyimi çok geniş kapsamlıdır. Üstelik bu giderlerin zorunlu olması da koşul değildir. İyileşme olanağı olmasa ya da bulunmasa dahi yine de bu giderler istenebilir. Ne var ki, iyiniyet kurallarına aykırı olarak yapılan, sorumlu kişiyi zararlandırma amacını güden ve akla yakın olmayan giderlerin ödetilmesi istenemez. (4. HD.08.07.1980, 6794-9112)

5- Yaşam boyu kullanılacak ilaç giderleri istenebilir.

Zarara uğrayanın yitirdiği sağlığını ve çalışma gücünü tekrar kazanmak için katlanmak zorunda kaldığı ya da kalacağı bütün giderleri istemesi mümkündür. Çünkü BK.46. maddesinde öngörülen "bütün masraflar" deyimi çok geniş kapsamlıdır. Bu masraflar kapsamına, zarara uğrayanın dava tarihine kadar yapmış olduğu ve ayrıca dava tarihinden ölünceye kadar yapması gereken giderler de dahildir. Hatta mağdurun yapmış olduğu ya da yapması gereken bu giderlerin zorunlu olması da şart değildir. Keza iyileşme olanağı olmasa, ya da bulunmasa dahi yine bu giderler istenebilir. Ancak iyiniyet kurallarına aykırı olarak yapılan, sorumlu kişiyi zararlandırma amacı güden ve akla yakın olmayan giderlerin ödetilmesi istenemez. Öte yandan uğranılan cismani zarar nedeni ile yapılan ve gelecekte yapılması gereken giderlerin her türlü delille ispatlanması mümkündür. Özellikle bu konuda bilirkişi incelemesi yaptırılmak suretiyle zararın kapsamı belirlenebilir. Davaya konu olan bu olayda davacı küçüğün iyileşmesine imkan olmayacak şekilde ve kapsamda cismani zarara uğradığı görülmektedir. Elbette bu kapsamda bir cismani zararın ömür boyu bir takım tedavi giderlerini gerektireceği kuşkusuzdur. Hiç olmazsa ilerde davacı küçüğün bir tedavi ihtiyacı içine düşüp düşmeyeceği düşecekse bu tedavinin ne gibi giderleri gerektireceği bilirkişiler eliyle tespit ettirilebilir. Kaldı ki, bu davada bu yön açıklığa kavuşmuş ve 4.6.1979 günlü raporda "davacı küçüğün ileriki tarihlerde de (hijyenik ve ortopedik) tedavisinin devam

etmesi gereğine” işaret edilmiştir. Saniyen, tedavi için gerekli giderlerin ancak yapıldıktan sonra dava edilebileceği konusunda bir kural da mevcut değildir. Bilakis gerçekleşecek muhtemel tedavi giderlerinin her zaman dava edilmesi mümkündür. Olayımızda koşulları gerçekleşmediği cihetle BK.nun 46/2. maddesinin uygulanması da düşünülemez. Özellikle mahkemenin kabulü hilafına, davacının bu kalem tazminat isteğine ilişkin davasını talep ve muvafakat olmadıkça atıye terk etmek de mümkün değildir. O halde mahkemenin bir bilirkişi incelemesi yaptırmak suretiyle davacı küçüğün yaşam boyu katlanması gereken hijyenik ve ortopedik tedavisi için gerekli giderler tesbit edilip, istek de gözetilerek bir karar verilmek üzere hüküm bozulmalıdır. (4.HD.21.02.1980, 1979/12840 - 1980/2233)

6- Harcama yapılmadan da tedavi gideri istenebilir.

Davalının haksız eylemi sonucu davacının ön dişi kırılmıştır. Davacı, dişinin muayenesi ve protezi için davalıdan maddi tazminat alınmasını istemiştir. Mahkemece “bu yönden henüz bir masraf yapılmadığından ve tazminat talebi ile ilgili masraf belgesi bulunmadığından maddi tazminatın zarar unsuru oluşmadığından” istek reddedilmiştir. Oysa zarar, kişinin isteği dışında gerek mal varlığında, gerek mal varlığı dışındaki hukuksal değerlerde oluşan eksikliklerdir. Mal varlığındaki eksilmenin giderilmesi bir harcamayı gerektirecek nitelikte bulunduğu zaman maddi zarar oluşmuş olur; harcamanın yapılmış bulunması koşulu yoktur. Somut olayda, diş tedavisi için bir harcama yapılması gerektiği benimsendiğine göre zarar oluşmuştur. Öyleyse ödetme kararı verilmelidir.

(4.HD. 02.10.1986, 6103-6707)

7- Trafik kazasında yaralanıp bir süre toplu taşıma araçlarına binemeyecek olan davacının yolculuk giderlerinin ödenmesi gerekir.

Trafik kazasında yaralanan davacının toplu taşıma aracına binemeyeceği belirlendiğine göre, kendisinin yolculuk giderlerine katlanmak suretiyle de zarara uğramış olduğunun kabulü gerekir.

Hekim bilirkişinin raporuna göre kaburga kemiğindeki kırıklar nedeniyle davacının toplu taşıma aracına binemeyeceği belirlenmiştir. Bu durumda kendisinin yolculuk giderlerine katlanmak suretiyle de zarara uğramış olduğunun kabulü gerekir. Ödenen taksi ücretlerinin ise taşıyan sürücülerin tanıklığı ile isbatı zorunlu değildir. Davacının evinin bulunduğu yer ile çalıştığı yer bellidir. İşten kalma süresi geçtikten sonra genel taşıta binebileceği veya kendi arabasını kullanabileceği güne kadar ne kadar yolculuk yapacağı ve bu yolculukta ne miktar taksi ücreti ödeyeceği, ayrıca genel taşıta binmemek veya kendi arabasını kullanmamak suretiyle mahsubu yoluna gidilecek olan tasarruf ettiği miktar bilirkişi ile tesbit edilebilir. Kaldı ki zararın hakiki miktarını ispat etmek mümkün olmadığı takdirde Borçlar Kanunu’nun 42 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca hakim, halin mutad cereyanını ve mutazarrır olan tarafın yaptığı tedbirleri nazara alarak onu adalete tevkiyan tayin etmekle mükelleftir. O halde mahkemenin bu konuda gösterilen tanıkları da dinlemeksizin zararın gerçekleşmediğinden ve kapsamı belirlenemediğinden bahisle belirtilen isteklerin reddine karar vermiş olması usul ve yasaya aykırıdır. (4.HD.25.09.1986, 5934-6538)

8- Dava tarihinden sonraki tedavi giderleri de istenebilir.

Davacı, kazada yaralanması nedeniyle dava tarihine kadar yapılan ve bundan sonra da yapılacak tedavi giderlerinin hüküm altına alınmasını istemiştir. Somut olayda, davacının yapılan muayenesinde kalça kırığı nedeniyle tedavi gördüğü belirtildiğine göre, yerel mahkemece bu olay nedeniyle bakıcıya ihtiyaç olacak şekilde yaralanıp yaralanmadığı, bakıcıya ihtiyaç varsa ne kadar zaman ihtiyaç olduğu tespit edilmek ve sonucuna göre bir karar vermek gerekirken, eksik incelemeyle davanın kısmen kabulü doğru görülmemiştir. (4.HD.12.04.1999, 1337-3161)

9- İlerde yapılacak iyileştirme giderlerinin önceden istenmesi olanaklıdır.

Davacı, gözünün yurt dışında tedavi olabileceğine ilişkin bir özel rapora dayanarak 2.075.000 lira tedavi giderinin tahsilini istemiştir. Mahkeme, “bu yolda davacı tarafından yapılmış bir harcama bulunmadığı, ancak ilerde bir harcama yapıldığında istenebileceği” gerekçesiyle bu kalem isteğin reddine karar vermiştir.

Kural olarak, ilerde yapılması zorunlu tedavi giderlerinin önceden istenmesi mümkündür. Ne uygulamada ne de öğretilerde aksine bir görüş mevcut değildir; yeter ki tedavi zorunlu olsun. Bu gibi durumlarda asıl olan beden bütünlüğünde bir zararın gerçekleşmiş olmasıdır; olayımızda davacının görme yeteneğini kaybetmesi zararı oluşturur. Kişiyi sağlık açısından eski durumuna getirecek giderlerin istenmesi için bu yolda giderlere katlanılması gerekmez; meydana gelen eksiklik veya bozukluk zarar kavramı için yeterlidir.

Kaldı ki, davacının eylemiyle beden bütünlüğünde meydana gelen kalıcı nitelikteki bu bozukluğu gidermesi girişimi davalı yararınadır. Çünkü davacı bu yolda yapılacak tedavilere katlanmayı arzu etmekle davalının sorumluluğunu azaltabilecektir; davalının, davacının bu haliyle çalışma gücünde meydana gelebilecek zarardan da sorumlu olduğu unutulmamalıdır. O halde mahkemenin zarar kavramını hatalı değerlendirerek bu kalem isteğin reddine karar vermesi usul ve yasaya aykırı olmuştur. Mahkemece yapılacak iş, davacının gözünün tedavi ile kısmen de olsa iyileşmenin mümkün olup olmayacağı ve mümkünse Türkiye’de tedavi edilip edilemeyeceği tıbben tespit ettirilip sonucuna göre karar vermektir. (4.HD.26.05.1986,3535-4223)

10-Yabancı olan davacıların tedavilerine yurt dışında devam etmeleri nedeniyle maddi tazminat isteklerinin yabancı para ile değerlendirilip karar verilmesi gerekir.

BK.46. maddesinde yer alan “bütün masraflar” deyimi çok kapsamlıdır. Öyle ki, zarar görenlerin kurtarılması, sağlığının ve çalışma gücünün iadesi için yapılan ve özellikle de yapılması gerekli olan bütün giderler, zararın tutarının belirlenmesinde gözönünde tutulmalıdır. Bu giderlere, katlanılmak zorunda kalınan ve uğranılan cismani zararın giderilmesi ile ilgili bulunan bütün giderler dahildir. Bu sebeple mahkemece, yabancı olan davacıların tedavilerine yurt dışında devam etmeleri nedeniyle maddi tazminat talebinin yabancı para ile değerlendirilip karar verilmesinde bir usulsüzlük görülmemiştir.

(11.HD.10.06.2002, 2215-5960)

11-Yaralanma hafif olmasına karşın, başka bir hastalığın artmasına neden olmuşsa, haksız eylem sorumluları, belli bir oranda tazminat ödemekle yükümlü olurlar:

“Davacı Kurum, trafik kazasında hafif yaralanan sigortalının, hemofili (kan durmazlığı) hastası olması ve kan kaybının önlenmesinde güçlük çekilmesi nedeniyle, uzun bir tedavi sürecinden geçtiğini ileri sürerek, tedavi giderlerinin tamamını istemiştir.

Davalı, yaralanmanın hafif olduğunu, hemofili hastalığı ile ilgili tedavi giderlerinden sorumlu tutulamayacaklarını, eylem ile zarar arasında uygun neden-sonuç bağı bulunmadığını savunmuştur.

Bir kişinin hafif yaralanması, fazla ve külfetli bir tedaviyi gerektirmez ise de, hemofili hastalığı ve kan kaybının önlenmesindeki güçlük nedeniyle çoğu kez ekonomik külfeti fazla ve uzun bir tedaviyi zorunlu kılar. Bilimsel alanda objektif-expost düşünce biçimi olarak tanımlanan kurala göre,eylemin oluşu anında mevcut olup, o anda veya olayların gelişmesi sonucu sonradan ortaya çıkacak ya da öğrenilecek her şart “nedensellik bağı” nda hesaba katılmalıdır. Bunlar sonucun meydana gelmesinden sonra bilinebilecek şartlardır. Haksız eylem sorumlusu, olayların normal akışına göre beklenebilen olağan sonuç yanında,sorumluluğu doğuran olayla özel surette kolaylaştırılmış olarak sonradan meydana gelen bütün olaylardan, olağanüstü sonuçtan da sorumludur. Başka bir anlatımla, aslında hafif olan bir eylem, zarar görenin vücut yapısındaki anormallikler nedeniyle çok ağır sonuçlar doğurduğu takdirde, bu ağır sonuçların da haksız eylem sorumlusuna yükletilmesi gerekir”

İsviçre Federal Mahkemesi, uygun nedensellik bağının, olayın olağanüstü sonuçlarını da kapsadığını kabul etmektedir. Bugüne kadar Yargıtay uygulaması da aynıdır.

Somut olayda, davalı belediyenin işleticisi olduğu çöp kamyonu şoförünün eylemi ile davaya konu tedavi gideri (zarar) arasında uygun neden-sonuç bağının varlığını kabul etmek zorunludur. Adli Tıp Kurumu raporunda da nedensellik bağının varlığı belirtilmiştir.

Doğan zararın ödetilmesinden davalının sorumlu olduğu mahkemece de benimsenmiştir. Ancak davalıya yüklenemeyen ve onun önceden göremeyeceği olağanüstü durum (davacının hemofili hastalığı) nedeniyle zarar artmıştır. Zarar artmasında zarar görene yüklenecek (derhal doktora başvurmamak, tedaviye razı olmamak, ilaçlarını almamak, pansumanları ihmal etmek gibi) bir kusurdan da söz edilemez. Birlikte kusur olmayınca BK.44/1. maddesi de uygulanmayacaktır.

Ancak zararın tümünün davalıya ödetilmesi de adalete uygun düşmez. Zarar görenin hemofili hastası olması, tazminatın netleştirilmesinde bir indirim sebebi olarak kabul edilmek gerekir. B.K.43. maddesi hakime, “hal ve mevkiin icabına göre” tazminatın takdiri yetkisini vermiştir. Görülüyor ki, BK.43. maddesi, aynı kanunun 44. maddesine oranla daha geniş uygulama alanı getirmiştir. Zarar görenin dış etkilere duyarlı vücut yapısı ve hemofili hastalığı, BK.43. maddesi uyarınca özel durum sayılarak tazminatta indirim nedeni kabul edilmelidir. Tazminatla sorumlu kişinin önceden göremeyeceği sebeplerin ortaya çıkmasıyla zararın artması halinde BK.43. maddesi uyarınca indirim yapılacağı ilkesi öteden beri Yargıtay’ın uygulandığı bir kuraldır. (HGK.24.06.1964, 1964/4-508 E. 481 K.)

Davacının Sigorta Kurumu olması, BK.43. maddesinin uygulanması yönünden sonuca etkili değildir. Sigortanın, zarar görenin ardılı (halefi) olması, sigortalının zararından sorumlu olan davalının hukuken durumunu ağırlaştırmaz. (31.05.1954 gün 18/11 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı ile 17.01.1972 gün 2/1 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı gerekçesi).

O halde zarar görenin özel durumu gözönüne alınarak, BK.43. maddesi uyarınca adalete uygun bir indirim yapılması gerektiği gözetilmelidir.” (4.HD.05.11.1984, 6092-8184) (YKD.1985/4-489)

12-İlerde yapılmasında zorunluk bulunan ameliyat giderleri, gerçekleşmiş zarar niteliğindedir.

Yüzdeki değişikliğin düzeltilebilmesi için yapılacak estetik veya benzeri ameliyat giderleri gerçekleşmiş zarar niteliğindedir. O halde, bu giderlerin yapılmasından sonra isteneceği şeklindeki görüş kanuna aykırıdır. Yapılacak iş, ameliyat giderinin davacı tarafa açıklattırılması ve ondan sonra bilirkişi eliyle gerçek tutarının tespiti ve bulunacak gerçek giderin alınmasına karar verilmesidir. (4. HD.14.07.1967, 7693)

13-İlerde yapılması zorunlu tedavi giderleri önceden istenebilir.

Davacı estetik ameliyat olması durumunda gereken masrafları istemiştir. Mahkemece, tedavi giderlerine ait belge olmadığından istek reddedilmiştir.

Davacının olay nedeniyle yaralanıp tedavi gördüğü dosyadaki hastane rapor ve belgelerinden anlaşılmaktadır. Davacı bu tedavilerine ilişkin harcama belgesi ibraz edememiş, bunun mahkemece uzman bir bilirkişiye tahmini olarak hesaplatılmasını istemiştir. **Öte yandan ilerde yapılması zorunlu tedavi (estetik gibi) giderlerinin de önceden istenmesi mümkündür.**

Şu durum karşısında, estetik ameliyat ve diğer tedavi giderlerinin uzman bir bilirkişiye hesaplatılarak hüküm altına alınması gerekirken, mahkemece tedavi gider belgesi olmadığı gerekçesiyle istemin reddedilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

(4. HD. 13.09.1999, 5030-7088)

14-Yüzdeki sabit eserin düzeltilme giderleri için dava açılabilir. Bu tür giderlerin yapılmasından sonra istenebileceğine ilişkin bir yasa hükmü yoktur.

Davacı, yüzündeki sabit eserin düzeltilmesi için gerekli estetik ameliyat ve tedavi giderlerini istemiş; mahkemece, bu tür zararların manevi tazminat takdirinde gözönünde bulundurulması gerekeceği gerekçesiyle istek reddedilmiştir.

Bu tür davaların yasal dayanağı B.K.46. maddesidir. Anılan madde ile, bedensel zarara uğrayan kimsenin iyileştirme giderleri olarak bütün masraflarını isteyebileceği kabul olunmuştur. Davacının yüzünde meydana gelen ve görünümünü eski haline göre değiştiren sabit eserin bedensel bir zarar olduğu su götürmez. Başka bir anlatımla, davacının fiziksel görünüşünde bir değişiklik vardır. Bu değişikliğin düzeltilmesini istemek davacının yasal hakkıdır. Öte yandan, bu tür giderlerin, estetik ameliyat veya benzer giderlerin yapılmasından sonra istenebileceğine ilişkin bir yasa hükmü de yoktur. Davacı bu tür giderleri her zaman isteyebilir.

Yapılacak iş, ameliyat giderlerini davacı tarafa açıklattırmak ve ondan sonra bilirkişi aracılığı ile bu tür ameliyatlarda zorunluk veya fayda olup olmadığı hakkında rapor alıp bu yönden gerçek giderleri tespit ettirerek sonucuna göre bir karar vermektir. (10.HD.20.06.1977, 9007-4721)

15-Estetik zarar, BK.m.46/1 kapsamına giren gerçekleşmiş bedensel zarar niteliğindedir.

Davacının, trafik kazası sonucu yüzünde ve dudaklarında izler olduğu dosyadaki raporlardan kesinlikle anlaşılmıştır. BK.46/1. maddesine göre, bedensel ve ruhsal tamlığın bozulması ile oluşan zararların giderimi gerekir. Bu yasa hükmünde yer alan “bütün masraflar” deyiimi çok kapsamlıdır. Öyle ki, zarar görenin kurtulması, sağlığının ve çalışma gücünün geri gelmesi vb.için yapılan, yapılması gerekli olan bütün giderler zarar tutarının belirlenmesinde gözönünde bulundurulur.

Davacının yüzündeki değişikliğin, çirkinliğin düzeltilmesi için yapılacak estetik ya da benzeri ameliyat giderleri de gerçekleşmiş zarar niteliğindedir. Öyleyse, bu giderlerin harcamalardan sonra isteneceği yolundaki, yerel mahkemenin açıkladığı görüş, yasal dayanaktan yoksun kalmaktadır.

Demek ki, davacı, yüzündeki değişikliğin, çirkinliğin düzeltilmesi için yapılacak estetik ya da benzeri ameliyat giderlerinin ödetilmesini isteyebilir. Bu duruma göre, İstanbul'daki Tıp Fakültelerinde estetik cerrahi uzmanı olan öğretim üyelerinden seçilecek üç kişilik bilirkişi kurulu oluşturularak, davacının yüzündeki değişikliklerin, izlerin, çirkinliğin düzeltilmesini sağlayacak ameliyat ya da ameliyatların yurt içinde yapılması olanağının bulunup bulunmadığının tespiti ile bu ameliyat giderlerinin tutar ve kapsamının belirlenmesi, eğer bu nitelikteki ameliyatların yurt dışında yapılmasında yarar varsa, orada dahi iyi bir sonuç alınması olasılığı bulunuyorsa, yurt dışında yapılacak bu ameliyat ya da ameliyatlar için kaç lira harcanacağına, ameliyatlara ilgili bütün giderlerin tutar ve kapsamının ne olduğunun tespiti gerekir. Yerel mahkemece açıklanan doğrultuda işlem yapılmak ve varılacak sonuca uygun sonuç çerçevesinde bir karar verilmek üzere, eksik inceleme sonucu olan hüküm bozulmalıdır. C.15.HD.13.5.1975. T.2639 E. 2571 K.)

16-Estetik ya da benzeri ameliyatlar için gerekli giderler, “gerçekleşmiş zarar” niteliğinde olduğundan, ameliyattan önce de dava edilebilir.

Yerel mahkeme, davacının ameliyat olmadığını ve ancak ameliyat olduktan sonra katlanmış olacağı giderleri dava etme hakkını elde edebileceği gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Oysa, böyle bir görüşü benimsemeye tazminat hukuku kurallarına göre olanak yoktur. Çünkü, davacının yüzündeki değişikliğin, çirkinliğin düzeltilmesi için yapılması gerekli estetik ya da benzeri ameliyatlara ilişkin giderler “gerçekleşmiş zarar” niteliğindedir.

O halde, bu giderlerin ancak yapılmasından sonra istenebileceği şeklinde görüş yasaya aykırıdır.

Bundan başka, yerel mahkemenin ameliyat giderlerinin tespit edilemediğinden söz ederek yine davayı reddetmesi şeklinde beliren görüşüne de katılmak, buna yasal bir dayanak bulmak mümkün değildir, yasa hükümleri aksi doğrudur.

Şöyle ki, bugün yurdumuzda geniş çapta her tür estetik ameliyat yapılmaktadır. Bu tıp dalında bir çok uzmanların bulunduğu bilinen bir gerçektir. Kaldı ki, son raporda, davacıya yapılması gereken estetik ameliyat giderlerinin bu işlerden anlayan uzmanlardan sorulup tespit edilmesinin önerilmiş olduğu da anlaşılmaktadır. O halde, bu tür bir ameliyatın gerektirdiği giderlerin, hem de gerçeğe çok yakın bir şekilde tespit edilmesi olanağı vardır. Bunun için, Ankara ya da İstanbul gibi büyük kentlerimizde bulunan tıp fakültelerindeki estetik cerrahi kürsüsü öğretim üyelerinden oluşturulacak bir bilirkişi kurulu marifetiyle bu zararın kapsamının saptanması mümkündür. Mahkemenin buna rağmen, bu giderlerin ameliyat olmadan saptanmasına olanak bulunmadığı yolundaki görüşü yanlıştır ve böyle bir görüşe katılmak mümkün değildir. Kaldı ki, gerçek zararın tespitinin olanaksız bulunması halinde dahi, hakim, BK.nun 42. maddesinin 2. fıkrası hükmünden yararlanmak suretiyle yine de zararın kapsamını belirlemekle yükümlüdür. O halde, mahkemenin yukarıda anılan şekilde davacının zararını tespit etmesi için gerekli araştırma ve inceleme yapması gerekirken, yasaya uygun düşmeyen bazı düşüncelerle ve eksik inceleme ile davacının davasının reddine karar vermiş olması bozmayı gerektirir. (4. HD. 27.03.1979, 1978/13013-1979/4136)

17-Estetik ameliyatın zorunlu kılacağı giderler istenebilir.

Davacı, estetik ameliyatın zorunlu kılacağı giderleri istemiş ve hekim bilirkişinin de bulunduğu Bilirkişi Kurulu raporunda istenen meblağın makul olduğu bildirilmiş ise de, mahkemece davacının olay nedeniyle yaralanmasının estetik ameliyatı gerektirip gerektirmediği yönünden uzman bilirkişi raporu alınmadan, estetik ameliyatın henüz gerçekleşmemiş olduğu gerekçesiyle bu yöndeki talebin reddine karar vermiştir. Oysa, davacının uzman bilirkişiye muayene ettirilerek ayrıntılı rapor alınıp sonucuna göre karar verilmelidir. (19. HD. 07.06.1994, 9106-7462)

www.TazminatHukuku.com